

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2025–2029

Tulevaisuuslautakunta 14.10.2025 § 146

687/12.00.00/2025

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori Katja Mathlin

Ehkäisevä päihdetyö on hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Tavoitteena ehkäisevässä päihdetyössä on ehkäistä ja vähentää tupakka-, nikotiini-, alkoholituotteiden sekä rahapelaamisen aiheuttamia haittoja, antaa ajantasaista ja tutkittua tietoa niiden haitoista. Ehkäisevää päihdetyötä ohjaa laki ehkäisevästä päihdetyöstä. Laki määrittelee kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät ja vastuut.

Raahen kaupungin Ehkäisevän päihdetyön työryhmä, johon kuuluu edustajat opetus- ja nuorisopalveluista, varhaiskasvatuksesta, järjestöistä, poliisista, Pohteelta ja ammatillisista oppilaitoksista sekä hyvinvointikoordinaattori, on valmistellut Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman 2025–2029. Suunnitelmassa on tuotu esille ehkäisevää päihdetyötä toteuttavien tahojen palveluita, määritelty ehkäisevän päihdetyön tavoitteita ja toimenpiteitä sekä lakisääteisiä velvoitteita.

Kouluterveyskyselyjen 2025 riippuvuus indikaattorien koonti

- Nikotiinituotteiden, erityisesti nikotiinipussien käyttö on lisääntynyt merkittävästi. Raahessa käyttö on myös koko maahan verrattuna runsaampaa.
- Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden päivittäinen tupakan, sähkötupakan, nuuskan tai nikotiinipussien käyttö on vähentynyt. Edelleen lähes joka viides käyttää päivittäin nikotiinituotteita.
- Energiajuomien kulutus on lisääntynyt yläkouluikäisillä.
- Tytöt viettävät netissä aikaa huomattavasti poikia useammin.
- Rahapeliä pelaaminen on melko vähäistä.
- Alkoholin viikoittainen käyttö on vähentynyt edelleen.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman tavoitteet vuosille 2025–2029

- Vähentää vapen, nikotiinipussien ja nuuskan houkuttelevuutta sekä tukea aikuisten puuttumista näiden käyttöön
- Vahvistaa lasten ja nuorten saamaa tukea tarvitsemisissa asioissa
- Tukea vanhemmuutta ja lisätä tietoa
- Vähentää yksinäisyyttä ja muita tunnistettavia riskitekijöitä joka ikävaiheessa

- Tukea kolmannen sektorin toimijoita ehkäisevässä päihdetyössä
- Lisätä aikuisten ja ikäihmisten tietoisuutta päihdehaitoista sekä tukea päihitteettömiä elintapoja. Kehittää hyvinvointia tukevaa vapaaehtois- ja ryhmätoimintaa olemalla mukana Virkeästi arjessa -hankkeessa.
- Säilyttää ja tiivistää verkoston yhteistyötä

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman toimenpiteen vuosille 2025–2029

- Tiedotus, koulutus ja ennaltaehkäisevä työ erityisesti vapen, nuuskan ja nikotiinipussien osalta. Vanhempien aktivointi, tiedon lisääminen ja kasvatuksen tukeminen. Tuetaan vanhempia rajojen asettajina.
- Koulujen tehotettu puuttuminen ja vanhempien tiedottaminen
- Raahen kaupungin toiminta-avustusta saavien nuoriso-, liikunta- ja urheiluseurojen avustusehtoihin ehkäisevän päihdetyön toimintaohjeen laatiminen
- Liikuntapaikkojen järjestämien nikotiinittomaksi. Arvioidaan tupakkapaikkojen tarpeellisuus.
- Varhaiskasvatuksen ja opetuksen lisäresurssi tuen uudistuksen myötä
- Voimaannu verkosto, Ept-työryhmän ja hyte-työryhmän järjestämät luennot, tilaisuudet, tapahtumat ja kampanjat hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja vanhemmuuden tukemiseksi. Tiedotuksen lisääminen eri-ikäisille päihdehaitoista.
- Hanke- ja kehittämistyö: Nuorten navigaattori, Virkeästi arjessa ja Jaksamisen jäljillä -hankkeet. Kehittämistyön juurruttaminen käytäntöön.

Asiaa kokouksessa alustaa hyvinvointikoordinaattori Katja Mathlin.

Esittelijä	Opetus- ja kasvatusjohtaja Kanervo Pauliina
Päätösesitys	Tulevaisuuslautakunta hyväksyy Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman vuosille 2025–2029 liitteen mukaisesti.
Päätös	Aki Huhtala esitti, että koska kaupunki ei voi ohjata ohjelmallaan ihmisiä uskontokuntien asiakkaisiksi, varsinkin kun otos ohjelmassa uskontokunnista on rajattu kahteen. Esitän, että Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta poistetaan ohjaus kahden seurakunnan sivuille (sivu 18). Poistetaan seurakunnan linkki Kun huoli herää sivulta s(sivu 26) ja poistetaan sivulta 17 maininta seurakunnasta. Minna Aalto kannatti esitystä. Lautakunta suoritti äänestyksen Aki Huhtalan vastaesityksestä. Jaa-äänen antaneet olivat opetus- ja kasvatusjohtajan päätösesityksen kannalla ja Ei-äänen antaneet Aki Huhtalan vastaesityksen kannalla. Äänestyksen tulos 9 Jaa-ääntä ja 2 Ei-ääntä.

Jaa-äänen antoi: Jari Ingerttilä, Carita Kauppinen, Mirva Kuosmanen, Arja Maliniemi, Jutta Parviainen, Rami Sarajärvi, Elsi Ylikulju, Esa Ylisirniö ja Jari Törmikoski.

Ei-äänen antoi: Minna Aalto ja Aki Huhtala.

Päätökseksi tuli opetus- ja kasvatusjohtajan päätösesitys.

Katja Mathlin poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.07